

بر نسخہ سی ۱ غروشدہ در .

—••••—

مرکزی ابو السعود چادہ سندہ ۱۸ نومرولو دکاندر .
کوندربلہ جک اوراق معلم نامنہ اورایہ کوندربلیدر .
بوسنہ اجرئی ویرلماش مکاتب قبول اولنماز .

مجمع مؤلفین

بر نسخہ سی ۱ غروشدہ در .

—••••—

استانبول ایچون آبنہ یازماز . بوغاز ایچی داخل اولدیغی
حالدہ خارج ایچون بر سنه لك آبنہ بدلی — بوسنہ
اجرئیلہ برابر — یاریم عثمانلی لبراسیدر .

فی ۱۳ ذی الحجہ سنہ ۱۳۰۵

(معارف نظارتک رخصتیہ ہفتہ در دفعہ نشر اولور)

فی ۱۰ آغستوس سنہ ۱۳۰۴

فارسی فصیحہ (بازکرم) کلمہ می یاسز استعمال اولئہ ماز .
حذف کلمہ — وزنه رعایۃ برکلامک برقاچ لفظی ایراد ایلہ
باقیسنی اہمال ایتک صورتیہ او اور .
مثال :

(آدمی چون بدانت دست از صبت)

(ہرچہ خواہی بکن کہ فاصنع شئت)

(سنائی)

(فاصنع شئت) کہ اصلی « او تائمذبنک حالہ ایستدیکہ یاب »
دیک اولان (اذا لم تستحی فاصنع ما شئت) در . حکیم سنائی بونی
ضرورتہ مبنی اختصار آیتش ایسہدہ یولندہ دیکدر . بویلہ برلرہ
اختصار اصلہ تعبیر گامکلمہ مشروط اولوق لازم کایر . (انوری)
دخی بروجہ آتی بر بیت عربیدن اوچ کلمہ ایرادیلہ باقیسنی اہمال
ایلتش ایسہدہ اصل متعیر اولمدینی ایچون لطیف واقع اولمشدر :

(بر پی صاحب غرض رقتہ بیفتادم زراہ)

(این مثل نشیدۃ آخر اذا کان الغراب)

بیت عربی شویلہ در :

(اذا کان الغراب دلیل قوم)

(فإواهم محل الہالکینا) [*]

مثال دیگر :

(زحمت جمع شریفیت دادہ باشم لاجرم)

(می کشم پای سخن دردامن خیر الکلام)

مقصود (خیر الکلام مائل دول ولم یل) سوزیدر .

(مابعدی وار)

حکمیات

حضرت صلی اللہ تعالیٰ علیہ وسلم (رضی اللہ تعالیٰ عنہ) بعض کلمات شریفہ سبیلہ
ترجمہ لری :

۱ — العجز عن درک الادراک ادراک. [**]

(واجب الوجودی حقیلہ ادراک مرتبہ سہنہ وصولدن عجز
کتبش عین ادراکدر .)

۲ — مامن طامۃ آلا وفوقہا طامۃ .

(هیچ برداہیہ یوقدرکہ آنک فوقدہ دیگر برداہیہ بولنسون .)

۳ — ان احسنت فاعینونی وان اسأت فقو موئی .

(خیر ایشیلہ جک اولورسمہ بکا اعانت ایدکر . شر ایشیلہ
جک اولورسمہ بی آندن منع ایلہ خیرہ سوق ایلکر .)

[*] مصرع ثانی (سیدہم الی دار البوار) صورتندہ دخی مرویدر .

(مترجم)

[**] موزون واقع اولمشدر . بعض عرفا طرفندن « والبعث عن سر

ذات اللہ اشراک » مصرعائک ختمیلہ بریت حالتہ قولمشدر .

(بحرکاهان) دمی با زائددر ، چونکہ الف نون اوقاندہ
تخصیص معناسنی افادہ ایدر . مثلاً (بامدادان) (در بامداد) دیک
اولدینی کی (بحرکاهان) دہ (در بحرکاه) دیکدر . شو حالہ (ب)
و (در) کی مخصوص دیکرہ احتیاج مس آیتز .
زیادۃ کلمہ — ایکی نوعدر : برنجی مکر و ہدر . کلمہ رابطہ
زیادہ سی بوقیلندر .

مثال :

(اگرچہ دل هدف تیر محنتست و غمتست)

(و کرچہ تن سپر تیغ آفتست و بلاست)

(انوری)

بورادہ (است) گلمسک تکراری لزومسزدر .

— ملاحظۃ مترجم —

لسانزدہ (است) مقابل اولان (در) کہ تکراری برینہ کورہ
لزومسزعد اولئہ ماز ، بالعکس لازمۃ فصاحت صاییبر . مثلاً « عاقل ،
عالم ، ادیبدر . » دینلزدہ « عاقلدر ، علمدر ، ادیبدر . » دینیلسیر .
(نفی) شک شو بیتلاری بوشیوہمک الک کوزل مثاللرننددر :
(جو انرد جہاندر شوخ مشربدر ملک خودر)
(سفیدر اہل دلدر نکستہ داندر نکستہ پیرادر)
(دلیر صف شکندر اردشیر شیر افکنندر)
(مشیر مؤتمندر مستشار کار فرما در)
(پناہ سلطنتدر قہرمان دین و دولتدر)
(مدار مملکتدر کامکار کشور آرادر)
(انتہی)

آنکھیبی حرامدر . ایراد اولسان برگسہدہ مندرج اولوق
صورتیلہ ذکر ایدلمش اولان معنای افادہ ایدہ جک لفظ دیگر
ایرادی بوقیلنددر . (خفقان دل) (صداع سر) (رمد چشم)
کی . (خفقان) (صداع) (رمد) (دل) (سر) (چشم) ذکرندن
مستفیدر . بویلہ شیلر (حشو قبیح) عد اولتور .
حذف — ضد (زیادہ) در . بودہ اوچ نوعدر : تخفیف حرف
مشدد ، حذف حرف ، حذف کلمہ .

تخفیف حرف مشدد تشدید حرف مخفف کی یک چرکین
اولور .

مثال :

(چون خواجہ ابو العباس آمد)

(کارت ہمہ نیک شد سرامر)

(ذہبی)

(عباس) تخفیف ایدلمشدر .

حذف حرفہ مثال :

(بازکرم دل ز تو چنانکہ بدادم)

(منطقی)

۴ — انظر ماذا تقول ومتى تقول .

(نه سويلورسين، نه وقتده سويلورسين دقت ايت.)

۵ — استمد الامن .

(طالب دوام امن اول.)

۶ — استعمل الناس بالدينيا .

(ديتاليق اعطاسيله خاقي كندبكه اماله ايمكه جالش.)

۷ — ثالب شهادتها ذنبها .

(تيليكرك شاهدلري بنه كندى قوروقلريد.)

۸ — لاشيم سيفاً سله الله . [*]

(بن اللهك صيرميش اولدينى برقيجى قينه قوييم.)

حضرت فاروقك (رضي الله تعالى عنه) بعض كلمات شريفه سيله ترجمه لري :

۱ — من ذهب حياؤه مات قلبه .

(حيائى زائل اولان شخصك قابى اولور.)

۲ — عليكم بالابكار فلنهن اشد حباً واكل حياً .

(تزوجده دوشيزه لري التزام ايدرك، چونكه آنلرك هم محبتلري دها چوق، همده حيله لري دها آز اولور.)

۳ — لا تكبروها فتيتاكم على الرجل القبيح فلنهن تحين ماتحبون .

(قيزلركى شخص قبيحه زوجه اولغه اجبار ايتيكر، چونكه آنلرده سرك كي، كوزلى سورلر.)

۴ — لا تؤخر عمل يومك الى غدك .

(بوكونكى ايشكى يارينه براقه.)

۵ — من لم يعرف الشر يقع فيه .

(شرى تيلين ايچنه دوشر.)

۶ — اتقوا شر من يبغضهم قلوبكم .

(قلبا سومديكرك آدمارك شردن صاقتكر.)

۷ — امران لا يفتكان من الكذب كثرة المواعيد

وشدة الاعتذار .

(ايكى شى يالانن آيرلماز: برى چوق وعد ايتك، ديكرى زياده عذر ديله مكدر.)

۸ — ابتغوا الرزق من خبايا الارض .

(داخل ارضدن رزق طلب ايدرك.)

۹ — اقلل من الدين تعش حراً .

(بورجى آزالته كه حر اوله رق ياشايه سين.)

۱۰ — من كتم سره كان الخيار بيده .

(سري كتم ايدنك اختياري ندهدر.)

۱۱ — ما الحمر صرفاً باذهب للعقل من الطمع .

(شراب ناب عقلى طمعدن زياده ازاله ايدم.)

۱۲ — من كثر ضحكك قل هيئته .

(چوق كولنك هيئي آز اولور.)

۱۳ — ان الموت فضح الدنيا فما ترك لذى لب فرحاً .

(موت دنيانى رسواي ايتش، عاقل ايچون فرح براقامشدر.)

۱۴ — الى الله اشكو ضعف الامين وخيانة القوى .

(امينك ضعفندن، قوينك خيانتدن الله شكايت ايدرم.)

۱۵ — اقرؤ الاشعار فانها تدل على محاسن الاخلاق .

(اشعار اوقويكر، زيرا اشعار محاسن اخلاقه دالدر.)

۱۶ — اخيفوا الهوام قبل ان تخيفكم .

(حشرات سزى قورقودمن سز حشراتى قورقودرك.)

۱۷ — لا ينع تكلم بحق لانفاذله .

(تاثيرى اوليان طوغرى سوزك فائده سي اولماز.)

۱۸ — اياك ومؤاخاة الاحق فانه ربما اراد ان ينفك

يضررك .

(احق قرداش اتخاذا ايمكدن صاقي، زيرا چسوق كره واقع اولورك سكا فائده ايدم ديركن ضرر ويرر.)

۱۹ — الاجتهاد خير بضاعة .

(حياشتى اك خيرلى سرمايه در.)

۲۰ — الادب خير ميراث .

(ادب اك خيرلى ميراث در.)

۲۱ — مراجعة الحق خير من التماهى فى البطلان .

[*] مقصود اشعار عاليه در .

[*] لسان قدسي نيودن (سيف الله) لقبى آتش اولان جناب خالد بن الوليد حقنده اهالى حضور صديقنه رفع شكايتله عزلى طلب ايتدكر نده جواباً بوسوزى ابراد بيورمشدر .

(بطالنده دوامدن حقّه مراجعت اولادری.)

۲۲ — من مازح استخف به.

(مزاح ایدن استخفاف اولنور.)

۲۳ — اعزکم الله بالاسلام فهما تطلبون العز بغيره

يذلکم الله.

(الله سزی اسلام ايله عزیز ایتدی. هر نه وقت اسلامدن بشقه برشی ايله عزت طلبنده بولنورسه کر بته الله سزی ذلیل ایدر.)

۲۴ — اذا تناجی القوم فی دینهم دون العمامة فهم

فی تأسيس الضلالة.

(دینی ینلرند سرائردن عد ایدوب عوامه آجیبان قوم تأسیس ضلالت ایتکده درلر.)

تترز راکن

مؤلفی: امیل زولا

— مابعد —

خفجیه، آزار آزار طوقه برق کومورنی دقتله مشعلک اوزرنده کردیریوردی. دبك وقورو برطرزده چیزدیک چیزکی زمان قدیم رساملرینک اصولی قبا برصورته آکدیریوردی. (قایلک) کچهره سنی برشاکرد برسم نسخهنی قویه ایدیور کچی متردد برال، مجموعه سینه براعتا ايله قویه ایتدیکندن رسم چهره نی جاتوب آکشیش کی کوریوردی. دردخی کون بویا نخه سنک اوزرینه کومه کومه بویالر وضع ایدرک فیچهرلرینک اوجیله رستی بویامغه باشلادی. کیرلی، انجه لککلرله مشعی نقطه لایوردی. قورشون قلی قوللانیورمش کی قیصه، صیق طاراهلر یاییوردی.

مشغله ترسیمک هر نهایتدیر اولشنده (مادام راکن) ايله (قایل) حیرته قایلرلدی. (لوران) «بکله ملی، اصل مشاهبت صکره کله جکدر» دیر ایدی.

رسمه ابتدا ایدیالی (ترز) «رسمخانه» به تحویل ایتش اولان اوطه دن آریلوردی. خاله سنی دستکله ک آرقه سنده یالکر براقیر دی. جزئی بروسیله ايله بوقاری چیقوب (لوران) ک رسم باییشی تماشا به طالع برق کندندن کچردی.

دائماً جدی، مضطرب، اولکندن دها بکرسز، دها ساکت اولدینی حالده اوطوروب نظریله فیچهرلک حرکاتی تعقیب ایدر دی، مع مافیّه بوتماشا کندیسنی بکده جوق اکلندیریور کی

کوریوردی. اورابه بر قوتله جذب اولنمش کی کلیر، میخلنمش کی قایلردی. (لوران) بعضاً دونوب کندیسنه تبسم ایدرک رستی بکنوب بکندیکنی سؤال ایدردی. کوچ حال ايله جواب ویرر، تتردی. صکره بته تماشا میخصوصنه طالاردی.

(لوران) کچه (سن ویتور) زقاقته عودت ایدرکن کندی کندینه اوزون اوزادی به محاکمده بولنسوردی. (ترز) ک عاشقی اولقی ایجاب ایدوب اتمیه چکنه دائر نفسله مباحثه ایدردی.

کندی کندینه دیرایدی که: «ایشته نه وقت ایسترسه بکا التفات ایدمک بر اوقاچق قالدین. دائماً آرقه مدن آریلویب بی تدقیق ایدیور، اولچور، طاریور... تترمور، ساکت، سودا پرور، مخف برچهره سی وار. برعاشقه احتیاجی اولدیفنده شبهه یوق. بوحال کوزلرنده کوریلیور... (قایل) کده بر مسکین اولدینی تصدیق ایدلیدر.»

(لوران) دوستک ضعف زرد رویانه سنی درخاطر ایدرک ایچندن کولردی، بته دیرایدی که: «قادیسک اودکانه جانی صقیلیور... بن اورابه تربه کیده جکمی یتلیدکم ایچون کیدیورم، یوقسه (بونوف) چارسوسنده بکده کورلمزدم» رطوبتلی، معصوم بررر. آنک ایچنده برقادینک اولسی لازم کلیر... بی بکنیور، بوراسندن امین. اوله ایسه بشقه سی اوله جفته بن نیچون اولیمه؟»

طورردی، کندیسنه بلاهت آمیز بر خودینلک کلیردی. طالعین برطور ايله (سن) نهرینک آقیشه باقاردی. دیرایدی که: «والله، هرچه باداباد، ظهور ایدمک ایلک فرصته آکا عرض محبت ایدرم.» (*)

بته یورمک باشالاردی، ذهنتده تردد حاصل اولوردی. بته دیرایدی که: «آدم سنده! چرکین برقاری. بورنی اوزون، آغزی بیوک، هچده سومبورم، بلکه باشه بر بلا دعوت ایتش اولورم» بوراسی دوشونمک ایستر»

دوراندیش (لوران) تام بر هفته تصوراتی ذهنتده دوندردی طولاشدردی. (ترز) ايله پیدا ایدمک مناسبت اوزرینه تولد ایدمیهلک کافه وقوعاتی حساب ایتدی، یالکر بویاشی یایتمده منفعتی اوله جفتی کندی نظرند ایتات ایتدکن صکره برنجره اجراسنه قرار ویردی.

(مابعدی وار)

معلم ناجی

